

Vicenç Biete i Farré (1921-2015), president de la Societat Catalana de Geografia (1991-2000)

Enric Bertran¹

Tot i el profund sentiment de tristesa pel col·lega i amic desaparegut, haig de dir que l'encàrrec de redactar una semblança biogràfica de Vicenç Biete i Farré m'honora en gran mesura, alhora que no es fa gens difícil per a qui va ser afavorit per la seva amistat i companyonia. Durant els molts anys que vam compartir tasques directives a la junta de govern de la Societat Catalana de Geografia (SCG), que en Biete va presidir amb una gran dignitat, vam ser afortunats testimonis d'un tarannà que deixa empremta. Si hagués d'escollir una sola paraula per a definir la seva personalitat, m'exclamaria per l'exercici de concisió a què se m'obligaria, però no dubtaria gaire en la tria: elegància. En Vicenç era una persona de bon gust, de maneres distingides, de moviments refinats i de discurs intel·ligent. Era un home de tracte educat i cordial, amb la naturalitat que defuig l'afectació amb què s'embolcalla l'elitista. En Biete era senzill, però els seus noranta-quatre anys van aplegar una vida de plenitud. Vegem-ho.

Vicenç Biete va estudiar el batxillerat a l'Institut-Escola. Li agradava recordar que en aquest centre educatiu de la Generalitat republicana l'objectiu era la formació integral de les persones, moltes de les quals han mantingut la relació a través de la seva pertinença a l'Associació d'Amics de l'Institut-Escola, de la qual ell era un actiu membre. A l'Institut-Escola, hi va tenir de professor Lluís Solé i Sabarís i va ser un dels llocs on es va desvetllar el seu interès per la geografia. Hi va conèixer Lluís Casassas, Santiago Hernández i Yzal, Concepció Sugrañes... La Guerra Civil, però, ho va capgirar tot. Un germà seu va morir a la batalla de l'Ebre. En 1938, amb disset anys, Biete va ser mobilitzat al front del Segre, on, com a únic entrenament, li van donar un raig de conyac per creuar el riu i plantar cara a les bales rebels, en un intent suïcida de recuperar el cap de pont de Balaguer. Quan l'abril de 2008 la Societat va fer una sortida d'estudi al front del Segre, en Vicenç es va excusar. No oblidaré mai quan em

---

1. El redactor d'aquesta semblança fa constar i agraeix les aportacions rebudes de part de diversos col·legues que van compartir tasques amb el biografat a la junta de govern de la SCG.

va dir: “jo, fa setanta anys que podria ser mort.” La seva absència delata la inesborrable empremta de la crueltat de la guerra al cap dels anys.

La guerra civil 1936-39 va estroncar la seva vocació de professor de geografia, tal com ell mateix relata en l'entrevista que li realitzà el consoci Joan Tort i Pere Tobaruela (publicada a *Treballs de la SCG*, núm. 46, i al llibre *L'home i el territori*), i engegà a dida tots els seus projectes. Després de passar uns mesos en un camp de concentració a Astúries, es va dedicar a feines comercials en el sector de la metal·lúrgia fins esdevenir mestre impressor, ofici en què es guanyaria la vida durant més de trenta anys, molts dels quals com a soci d'un taller d'arts gràfiques. La polidesa dels primers llibres de la col·lecció de la SCG i d'algun número de *Treballs de la SGC*, són prova de la seva professionalitat en el camp de l'edició i la impressió. La seva recança a acceptar aquests encàrrecs de la Societat només es pot explicar per una integritat indestruïble. En 1968, fundà, amb Santiago Hernández Yzal i un parell de socis més, l'editorial Cadí, que prengué el nom del grup on eren companys a l'Institut-Escola. Hi publicaren llibres en castellà sobre el mar, com és ara la reedició de *Derecho marítimo* (1968) i dues novel·les en català, *Paraules d'Opton el Vell*, d'Avel·lí Artís-Gener (a *Tísner* (1968)), i *Roda de malcontents*, de Vicenç Riera Llorca (1968).

Quan el president de la SCG Lluís Casassas fou nomenat membre de l'Institut d'Estudis Catalans, va haver de deixar el càrrec per raons d'incompatibilitat. Aleshores Vicenç Biete, que n'ocupava el de tresorer (1982-91), el va succeir al capdavant de la Societat. En va ser president durant una dècada (1991-2000), al principi de la qual va haver d'entomar una situació difícil, arran la mort de Casassas en 1992 i el fort dèficit econòmic que va deixar en herència la celebració del I Congrés Català de Geografia. Com a president, Biete va demostrar eficiència i gran capacitat resolutiva, escoltant tothom i cercant sempre el consens. Fou així com reeixí a mantenir l'esperit de la Societat i capgirà la desconfiança que en alguns desvetllava la seva condició de geògraf no universitari. Els que el vam conèixer i tractar rebem, doncs, un llegat extraordinari d'una persona que va saber-nos transmetre diligència i bonhomia, seny i modèstia, gran capacitat de treball i superació.

Biete es formà com a geògraf de manera autodidacta. Ho féu al Centre Excursionista de Catalunya, on fou membre de la seva secció de geografia, a la Societat Catalana de Geografia i a la Societat d'Onomàstica, on alternà intervencions a la seves tribunes amb la publicació de diversos articles. I pel seu compte, fet gens trivial. Mireu-ne el perquè. Vicenç Biete, de jovenet, passava temporades a Cabacés, el poble del Priorat d'on era natural la seva mare. Allà va ser l'altre lloc on es va despertar el seu interès per la geografia. De gran, en va escriure una extensa i documentada monografia local (*Cabacés, un poble al peu del Montsant*), que és una prova definitiva del seu saber en el camp de la geografia, però també de la història, de la llengua i de la toponímia. És l'obra de molts anys de dedicació de les estones de lleure, qui sap si robades a la família, durant vacances i caps de setmana, rere la jornada laboral, que el van portar

de l'estudi a l'erudició, fet que no es pot entendre si no és des d'una pregona estima al país. Al capdavant, la geografia, com ell mateix la definia, a l'entrevista esmentada, és "senzillament estimar el país."

